

Середницька А. Я.

Національний університет «Львівська політехніка»,

Лук'янчук О. С.

Львівський національний університет імені Івана Франка

ЗІСТАВЛЕННЯ РЕАЛЬНОГО Й АЛЕГОРИЧНОГО ПЛАНУ ЯК ЖАНРОВА ОСОБЛИВІСТЬ РОМАНУ-ПРИТЧІ В. ГОЛДІНГА «ВОЛОДАР МУХ»

Дослідження присвячено проблемі жанрової характеристики і змісту образів роману В. Голдінга «Володар мух». Образна система твору має глибоко алегоричний характер, унаслідок чого більшість літературознавців вважають його релігійно-філософським романом-притчею.

З античних часів прийом алегорії, на якому побудовано притчі, сприймали як спосіб проникнення в таємницю, вважаючи, що за звичайним виглядом навколишніх речей приховано глибинний зміст. Зовнішній зміст роману полягає в послідовності подій на острові, але його внутрішній аспект, як і притча, містить приховане порівняння острова й цілого світу. Насправді пригоди підлітків відтворюють алегоричну картину людських стосунків протягом усієї історії та сучасної для автора епохи. Перипетії сюжету, герої, предмети є розгорнутими алегоріями, що дозволяють автору донести своє світобачення до читача. Значною мірою притчевість й алегоричність роману має релігійний характер. Оскільки в тексті розглянуто традиційні питання добра і зла, то використання релігійних образів є цілковито виправданим і зрозумілим. Релігійне походження має сама назва роману, образ звіра (Володаря мух), персонажа роману Саймона, гори, вогню, мушлі. Частина образів персонажів, крім релігійного, має суспільно-політичний зміст. Зокрема, Ральф, як і Роха, асоціюються з християнством і демократією, торжеством раціоналізму, а Джек – з язичництвом і диктатурою, індивідуалізмом, тотальною вседозволеністю, авторитаризмом, фашизмом.

Алегоричними образами стають і сюжетні перипетії твору. Протистояння двох таборів на острові є суспільною алегорією боротьби демократії і диктатури, гуманізму й звірства, раціоналізму і темних інстинктів. Політична поразка Ральфа, загибель Рохи є алегоричним визнанням неспроможності здорового глузду опиратися стихії темряви, що раптово поглинає думки цілих народів. Фінал твору, що описує загибель острова від вогню, асоціюється з біблійним кінцем світу. Туга Ральфа, що оплакує колишню невинність, є алегоричним зверненням до теми гріхопадіння та втраченого раю.

Ключові слова: роман-притча, алегорія, парабола, антиутопія, екзистенційний роман.

Постановка проблеми. Питання тематики, жанрової характеристики і системи образів роману В. Голдінга «Володар мух», за який автор був удостоєний Нобелівської премії у 1983 році, залишаються актуальними до цього часу, привертаючи увагу численних дослідників.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Системі образів роману В. Голдінга «Володар мух» присвятили свої дослідження численні літературознавці та філософи, у тому числі Беяд М., Бігун Б., Бойд С., Вейнтрауб С., Грегор І., Гордон Р., Градовський А. В., Дмитренко Н., Дружиніна А. А., Дубашинський І. А., Євченко О. В., Єфімова Д. А., Зверев А., Зотова В. Г., Канев О.І.,

Кечерукова М.А., Кінкід-Вікс М., Комаров С. Г., Кошельов С. Л., Крохмаль А. П., Кузнецова А. В., Кузнецова А. І., Марк С., Мінц Б. А., Олдсі Б.С., Павличко С. Д., Панайоті А., Плахтійко О. П., Підлипська Л. І., Серова І.Г., Товстенко О. О., Фанг В., Чайка О.М., Чамеев А. А., Шаповал О. Г., Ярошовець С. І. та інші.

Постановка завдання. Завдання дослідження – дослідити алегоричне значення основних образів та сюжетних перипетій у романі-притчі В. Голдінга «Володар мух».

Виклад основного матеріалу. Роман В. Голдінга протягом десятиліть привертає увагу дослідників незвичним поєднанням підкреслено прозо-

рої форми й прихованого алегоричного змісту. На перший погляд, роман має зрозумілий і простий сюжет, однак насправді приховує глибини філософської і релігійної думки. Зовнішні події твору, які можна вкласти в рамки подій: поява дітей на острові – облаштування побуту й усталення правил співжиття – полювання – розкол – конфлікт – поява корабля, мають глибинну алегоричну й філософську значимість, що її містить кожен епізод, деталь, образ. Тому більшість літературознавців вважають, що «Володар мух» – це глибокий філософський роман-притча, що, крім того, поєднує в собі риси пригодницького, постмодерного й екзистенційного романів, а також роману-антиутопії [23], роману-параболи [12]. Роман змушує читачів задуматися над проблемами добра і зла, історії розвитку людства, двоїстої природи людини, що під тонким шаром цивілізації приховує розмальоване обличчя дикуна, вчинками якого керує не розум, а інстинкти й міфологічні архетипи.

Сюжет твору надає йому рис екзистенційного роману: унаслідок волі випадку діти, закинуті на безлюдний острів і цілковито позбавлені опіки дорослих, опиняються в межовому стані, між життям і смертю. Згодом унаслідок пробудження темних інстинктів герої самі ще більше загострюють ситуацію. Ті, що не змогли підкоритися темним велінням зграї, стають чужими, а згодом ворогами і навіть жертвами. Спочатку гине Саймон, що був занадто сміливим і розумним. Ральф і Роха стають антагоністами до острівного суспільства (протистояння між людиною і суспільством є типовим для екзистенціалізму), і в результаті Роха гине, а Ральфа рятує поява дорослих.

Саме місце подій, острів, також є ідеальним для вираження екзистенційних настроїв місцем. Письменники-екзистенціалісти часто використовують традицію острівної моделі сюжету, оскільки замкнутість простору й відірваність людини від впливу цивілізації дозволяє створити позбавлене зовнішніх впливів поле для психологічного й літературного експерименту, продемонструвати природу героїв такою, якою вона є насправді. Для вираження «межового» стану душі острів – найкращий просторовий об'єкт, адже людина в ізоляції опиняється наодинці з хаосом існування, на межі фізичного виживання й смерті [18].

Після катастроф, які людство пережило в першій половині ХХ століття, важко було сприймати людину як носія вищого духовного начала, вірити в позитивний вплив науково-технічного прогресу, неминуче торжество розуму й гуманістичних ідей. Навпаки, екзистенціалісти наголошували на

абсурдності життя, а людину вважали не вершителем історії, а заручником течії подій, позбавлених будь-якого сенсу й раціонального пояснення. Філософи й письменники цього напрямку зосереджували увагу на песимістичних темах страху, відчаю, відчуженості, самотності, страждання, боротьби особистості з ворожим середовищем, нетривкості людського існування, смерті. Екзистенційний характер роману зумовлений тим, що В. Голдінг написав його після другої світової війни, під час якої брав участь у воєнних операціях на десантному кораблі-ракетоносці [21]. Пережите вплинуло на світогляд автора, він почав вважати, що агресію й прагнення до зла закладено в природі людини.

Якоюсь мірою роман можна вважати також постмодерним, оскільки для цього літературного напрямку властиве пародіювання, а «Володар мух» є пародією на пригодницький роман «Робінзон Крузо» Д. Дефо (1719), «Кораловий острів» (1857) Р. М. Баллантайна, «Таємничий острів» Ж. Верна (1875). Перелічені твори мають низку спільних рис. У романі «Робінзон Крузо» британський моряк наполегливою працею перетворив безлюдний острів на благодатне місце, а дикуна-людодіа П'ятницю зробив цивілізованою людиною. У романі «Кораловий острів» троє англійських хлопчиків, у тому числі Ральф і Джек, після аварії потрапляють на безлюдний острів, перемагають стихію і лиходіїв, стають носіями ідей цивілізації та християнства для тубільців. У «Таємничому острові» американці, що випадково прилітають, як і у «Володарі мух», на безлюдний острів, перетворюють його на квітучу колонію. З цього роману В. Голдінг запозичив мотив підйому на гору і пошуку таємничого господаря острова. Однак у «Володарі мух» ним виявляється Звір, а не благородний капітан Немо.

У «Володарі мух» В. Голдінг не просто пародіює сюжети наведених творів, а й розвіює міф про месіанство англійської раси, який пропагували літератори в момент розквіту колоніальної політики Англії. Роман Д. Дефо сповнений вірою в те, що англієць виживе й перемаже за будь-яких обставин. «Кораловий острів» також написано в дусі відомого вірша Р. Кіплінга «Тягар білої людини», що оспівував культуруносно й цивілізаційну місію колонізатора.

«Володар мух» є постмодерною пародією на перелічені твори. Якщо Д. Дефо пропагував про-світницькі ідеї верховенства розуму й цивілізованої людини, В. Голдінг сприймає суспільство як темну масу, що прагне війни й крові. Поселенці

«коралового острова» В. Голдінга самі перетворюються на дике плем'я, яке очолює фанатичний ватажок Джек, що нагадує психологічними рисами й поведінкою нациста.

Роман має риси антиутопії, оскільки заперечує можливість побудови ідеального суспільства як на ізольованій території, так і на цілій планеті. Острів, на який після авіакатастрофи потрапили англійські хлопчики, не став осердям цивілізації. Навпаки, діти повернулися назад до темних часів язичництва, дикості й хаосу. Якоюсь мірою трагедія, що скоїлася на острові, пов'язана з проблемою боротьби за владу [1; 5]. Спроба сформуванню ліберальну систему правління, у якій Ральф виконував би роль освіченого монарха, а Роха – міністра, провалилася. На острові запанувала тиранія банди Джека [4], схожого на генсека чи фюрера, що експлуатує низькі інстинкти маси, і Роджера, керівника репресивних органів. На відміну від Ральфа, Джек успішно реалізовує свою стратегію і добивається цілей, щоправда, при цьому спаливши весь острів. Правління Джека вдалося зупинити лише силою: воно увірвалося з появою групи озброєних дорослих. Антиутопічні настрої письменника відобразилися не тільки в описі подій на острові, що є алегорією планети й суспільства. У світі за межами острова також триває війна. Діти не просто потрапили в авіакатастрофу, їх евакуювали після застосування ядерної зброї. Літак не долетів до місця призначення, бо його збили. Бідолашні діти ідеалізують дорослих, оскільки вони «все знають», «не бояться темряви», «не запалили б цілий острів», «вони б не сварилися», «не балакали б про звіра» [8]. Роха мріє, щоб дорослі надіслали якусь звістку чи знак – і в наступному розділі «Звір з неба» на острів падає загиблий парашутист. Це символ того, що в дорослому світі також війна, і панує розбрат, а не гармонія.

Як і інші автори антиутопій, В. Голдінг використовує прийом параболи. Віддаляючи сюжет від звичного читачам світу, а потім вертаючись до нього, він переосмислює і оцінює сучасну для твору дійсність [12, с. 163]. Далекий острів є алегорією нашої планети, жителі якої так і не позбулися звіра в душі. У свою чергу, параболічний роман тісно пов'язаний з притчею [6, с. 69] – дидактично-алегоричним оповіданням.

Думку про те, що роман В. Голдінга «Володар мух» є релігійно-філософською притчею, поділяє багато дослідників [6; 13, с. 198; 21; 22, с. 7; 25, с. 65; 24, с. 111]. Сам Голдінг погоджувався з таким жанровим визначенням свого роману і пояснював, як

він розуміє поняття притчі [7, с. 482] та чому звернувся саме до цієї форми роману.

Притча віддавна слугувала засобом вираження істини [6, с. 79]. З античних часів прийом алегорії, на якому побудовано притчі, вважали способом проникнення в таємницю, пізніше його використовували в середньовіччі, вважаючи, що за виглядом речей приховано глибинний зміст [21]. Зовнішній зміст роману полягає в послідовності подій на острові, але його внутрішній аспект, як і притча, містить приховане порівняння острова і світу. Насправді пригоди підлітків на острові відтворюють алегоричну картину людських стосунків протягом усієї історії та сучасної для автора епохи. Сюжет, герої, події, предмети є розгорнутими алегоріями, що дозволяють автору донести своє світобачення до читача. С. Павличко стверджує, що «проза Голдінга належить до того напряму сучасної західної літератури, яка змальовує не людські характери, а узагальнені ідеї, алегорично втілені в ситуаціях та образах» [20, с. 40].

Значною мірою притчевість й алегоричність роману має релігійний характер [11, с. 228]. Оскільки в тексті розглянуто традиційні питання добра і зла, то використання релігійних образів є цілком виправданим і зрозумілим. Навіть сама назва роману має релігійне походження. Повелитель мух – переклад з давньоєврейського імені Баал-зебуб, божества, якому поклонялися філістимляни. У християнській релігії це ім'я звучить як Вельзевул, помічник Люцифера, що разом з ним керує пеклом. У романі він є втіленням зла, тим самим Звіром [12, с. 163], якого всі марно шукають у небі, у лісі («Схожий на змія. Величезний»), у морі («Звір виходить з моря» [8]). До речі, остання цитата походить з Апокаліпсису (Одкровення Йоана Богослова), де Звіром названа страхітлива істота, що воює зі святими: «І став я на піску морському, і побачив звіра з сімома головами і десятьма рогами, що виходив з моря» [19]. Насправді цей Звір є самими підлітками [14, с. 99], частиною кожної людини, проявом диявола в людській сутності [2], [24, с. 111]. У містичному діалозі Саймона з Володарем мух, що має вигляд свинячої голови, лунають слова: «І ви уявили, ніби Звіра можна вистежити, вбити! – промовила голова. Якусь мить чи дві ліс і все навкруги, спотворене темрявою, двигтіло від гидкого сміху. – Але ж ти знав, правда? Що я частина тебе самого? Невіддільна частина! Що це через мене вам нічого не вдалося? І сталося те, що сталося?» [8].

Образ Володаря мух у творі проявляється і формується поступово. Сам острів нагадує рай,

аж поки хлопчик з родимою плямою не побачив на деревах змія-Звіра (асоціація зі Змієм на райському дереві у Старому Завіті). Це сталося за часом приблизно тоді, коли хлопці спробували полювати. Пізніше образ Звіра набув вигляду свинячої голови після першого скоєного на острові вбивства, поки що тварини, коли мисливці відчули смак крові. У розділі «Темрява в дарунок» після успішного полювання мисливець Джек залишає свинячу голову як жертвоприношення: «Голова – для звіра. Це – подарунок. Тиша прийняла дарунок і вселила страх» [8]. До речі, англійською мовою назва розділу «Темрява в дарунок» звучить як «Gift for the Darkness» [3], тобто дарунок темряві. Це дуже промовиста номінація, яка підкреслює, що діти почали поклонятися силі темряви і приносити їй жертви. Судячи з того, що корені *тем-*, *тьм-* вжиті в тексті 111 разів, у творі панує атмосфера зла.

Антагоністом звіра є Саймон, образ якого також глибоко алегоричний. Автор називає героя Саймоном вочевидь не випадково, адже англійський варіант імені Симон є справжнім іменем апостола Петра [21]. Саймон – єдиний, хто зміг опертися Звірові та зрозумів його сутність, але загинув від рук підлітків, як мученик. Дослідники вбачають в епізоді сходження Саймона на гору в пошуках Звіра асоціацію до Хресної ходи на Голгофу [11; 12; 21]. Те, що образ Саймона має біблійне походження, підтверджує сам автор твору: «Я спеціально ввів образ Христа в роман, тому що він неодноразово поставав упродовж усього існування людства. Я б не зміг отримати повну або хоч наближену картину людського потенціалу, якщо б один з персонажів не асоціювався з Христом. Тож ним став хлопець Саймон, який ховається за кущами, щоб помолитись. Він єдиний, хто помічає маленького хлопчика, який дістає для них їжу з важкодоступних місць. Він також єдиний, кого спокушав диявол, адже він розмовляв зі свинячою головою, Вельзебулом, сатаною, дияволом» [15].

Текст також містить алегоричний образ благовісного вогню на горі як символу порятунку, що дозволило асоціювати образ інтелектуала Рохи, що розпалив вогонь за допомогою своїх окулярів, з Прометеєм [21]. Однак вогонь у творі є амбівалентним знаком. Як і технічні досягнення прогресу, алегорією яких у творі є окуляри Рохи, він може служити для порятунку, а може завдати страшного зла – пожежі. У підсумку всіх подій у творі діти спалили острів так само, як їхні батьки – цілі країни ядерною війною.

Ще однією двозначною алегорією у творі є морська мушля, яку хлопчики на початку твору використовують як ріг для скликання зборів. Це не тільки символ демократії, парламентаризму, а й зв'язку зі світом божественної істини, оскільки в європейській іконографії мушля з краплями води є символом Хрещення Христа [21]. Однак навіть цей прекрасний образ мушлі в романі зазнає трансформації. Зовсім несподівано Голдінг зближує «Володаря мух» та «мушлю»: Ральф вдвляється у череп, що «виліскував білим, як колись виліскував ріг, і, здавалося, цинічно глузував з нього» [8]. Оскільки в романах В. Голдінга немає нічого випадкового, читачам залишається допустити думку, що письменник мав на увазі те, що добро і зло часто пов'язані, а це створює небезпеку витіснення добра злом, переродження демократії в анархію [10].

Саме така трансформація сталася з церковними хористами під проводом Джека. Намалювавши дикунські маски на обличчі, вони остаточно втратили людську подобу й перетворилися на власний антипод. Як тільки хористи забули, що є християнами, вони ментально повернулися в часи язичництва, почали уявляти лісових духів і вірити в них, придумувати магічні обряди, щоб відлякати чи задобрити придумані ними ж самими сили [16]. Джек моментально імпровізує, створюючи повір'я, табу, традиції, обряди, як і його безмежно далекі предки-язичники: «І про звіра. Коли ми вб'ємо свиню, то залишимо йому трохи нашої здобичі. Може, він нас за це не рушить» або «Отже, обходьте гору чимдалі, – врочисто промовив Ватаг, – а після полювання залишайте свинячу голову» [8]. Помітно, що В. Голдінг виразно асоціює гуманні ідеї людства з християнством, а дикі жорстокі інстинкти, жертвоприношення тощо – з язичництвом як ранньою епохою розвитку людської свідомості.

Що стосується образу Ральфа, то він є також є алегоричним, щоправда, ця алегорія має не релігійний, а суспільно-політичний зміст. Ральф, як і Роха, асоціюється з вогнем, порятунком, демократією. Хлопець намагається створити суспільство на демократичних засадах. Символічно, що він знаходить мушлю і володіє нею як втіленням гуманних і демократичних цінностей. Однак Ральф і його однодумці, що представляють у творі силу розуму (раціо), зрештою виявляються в меншості. Безвольна маса підлітків без роздумів переходить на сторону Джека, диктатора, носія антигуманних кривавих принципів, визначених Е. Фроммом як індивідуалізм, тотальна всездозволеність і авторитаризм [1].

Потрапивши в табір колишніх друзів, які стали тепер ворогами, Ральф як носій рацію залишається вірним собі, намагається зрозуміти, чому так сталося: «Що я йому вчинив? Він же мені подобався... я хотів, щоб нас урятували...» [8]. Йому відповідає Ерік, донедавна одинокець, що до останнього намагається допомогти друзові: «Послухай, Ральфе. Більше не шукай тут глузду. Цього вже нема» [8]. Письменника вражає, як швидко з людей у межових станах злітають нашарування цивілізації. Моральні заборони починають здаватися беззмістовними, а на поверхню виходить темне начало людської природи. Прокладається Звір, який в умовах цивілізації сидить у клітці культури [16].

Протистояння двох таборів на острові є суспільною алегорією боротьби демократії і диктатури, гуманізму і звірства, раціоналізму і темних інстинктів. На жаль, у романі перемагає не розум. С. Павличко зазначає, що «цивілізація раціоналізму, яку Ральф прагне зберегти, розпадається під тиском варварства, її приреченість показана з могутньою переконливістю та художньою силою» [9, с. 325]. Носії рацію, опинившись у меншості, гинуть, як Саймон або Роха, від рук засліпленої фанатичної маси виконавців чужої волі, або стають переслідуваними вигнаннями, як Ральф. Так, колишній вождь Ральф «лежав у темряві й знав – він виганець», бо «ще до кінця не втратив глузду» [8]. Усі інші його вже втратили.

Трагічна кінцівка твору є ще однією глибокою алегорією. Розум (Роха), демократія (Ральф)

знають поразки від сліпої стихійної злости. Загибель Рохи є визнанням неспроможності здорового глузду опиратися стихії темряви, що раптово поглинає думки цілих народів. Ральф, який залишився живим завдяки втручанням озброєних дорослих, оплакує колишню невинність, що є алегоричним зверненням до теми гріхопадіння та втраченого раю. Фінал твору, що описує загибель острова від вогню, асоціюється з біблійним кінцем світу [12, с. 163].

Висновки і пропозиції. Образна система роману-притчі В. Голдінга містить значну кількість алегорій. Образи предметів, подій, героїв мають глибоке змістове навантаження релігійного або суспільно-політичного характеру. До релігійних алегорій можна віднести назву роману «Володар мух» і співзвучний з нею образ звіра; образ героя роману Саймона, що протистоїть звіру, а також образи предметів – гори, вогню, мушлі. Частина образів персонажів, крім релігійного, має суспільно-політичний зміст. Ральф, як і Роха, асоціюються з християнством і демократією, торжеством раціоналізму, а їхній антагоніст Джек – з язичництвом і диктатурою, авторитаризмом, фашизмом. Конфлікт, що виник на острові, є алегоричним натяком на протистояння демократичного і фашистського режиму. Система алегорій у романі-притчі В. Голдінга «Володар мух» заслуговує на подальший ґрунтовний аналіз, оскільки розкриття змісту образів дозволяє продемонструвати первинний задум автора і внутрішні закономірності функціонування образної системи твору.

Список літератури:

1. Beyad M. S., Gholamhosseinzadeh G. Dialogue between Mikhail Bakhtin and Eric Fromm in William Golding's *Lord of the Flies*. *Forum for world literature studies*, MAR 2019, VL 11, IS 1, pp. 147 – 163.
2. Fang W. Preterition and Pretext for Human Evil in William Golding's *Lord of the Flies*. *Proceeding of the 8th northeast Asia international symposium on Language, Literature and Translation*, JN 07-09, 2019, pp. 310 – 316.
3. *Lord of the Flies*. A novel by William Golding. Global village contemporary classics. Режим доступу: http://kkoworld.com/kitablar/uilyam_qoldinq_milchekler_krali-eng.pdf Дата звернення: 30.05.2022.
4. Mark S. *Lord of the flies: a psychoanalytic view of the gang and its processes*. *Organisational and social dynamics*, 2021, VL 21, IS 1, pp. 11 – 27.
5. Panajoti A. «The lure of the island»: the workings of power in Golding's *Lord of the flies*. *British and American studies*, 2019, VL 25, pp. 97 – 105.
6. Бовсунівська Т. В. Жанрові модифікації сучасного роману : Монографія. Харків : 2015. 368 с.
7. Голдинг У. Притчі Ессе. Пер. А. Глебовской : *Собрание сочинений* : в 4-х томах. СПб, 1999. Т 1. С. 482.
8. Голдінг В. *Володар мух*. Режим доступу: <https://www.ukrlib.com.ua/world/printit.php?tid=2926> Дата звернення: 04.05.2022.
9. Голдінг В. *Володар Мух* : повість. Шпиль : повість. Київ : Молодь, 1988. 328 с.
10. Дмитренко Наталія. Жанрові модифікації інтелектуального роману у творчості Вільяма Голдінга. Роман-притча «Володар мух». *Літературний процес: методологія, імена, тенденції*. 2016. С. 168 – 171.
11. Ефимова Д. А. Библиейские мотивы и образы в романах У. Голдінга «Повелитель мух» и «Шпиль» : дис. канд. филол. наук. СПб. : [б. и.], 2003. 228 с.
12. Євченко О. В. Параболізація як принцип створення інтелектуалізму. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*. 2001. № 8. С. 162 – 166.

13. Зверев А. Уильям Голдинг, сочинитель притч. Дворец на острие иглы. Из художественного опыта XX века. Москва: «Советский писатель», 1989. 198 с.
14. Зотова В. Г. Притча як форма художнього осмислення макро- і мікрокосму людини у прозі В. Голдінга і В. Шевчука. *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: Філологічні науки*. 2015. № 39. С. 98 – 102.
15. Інтерв'ю з Вільямом Голдінгом. Режим доступу: <https://litcentr.in.ua/blog/2015-01-28-8> Дата звернення: 28.05.2022.
16. Каплан В. Когда просыпается зверь: о романе В. Голдінга «Повелитель мух». Режим доступу: <https://foma.ru/kogda-prosyipaetsya-zver-o-romane-uilyama-goldinga-povelitel-muh.html> Дата звернення: 04.05.2022.
17. Кечерукова М.А. *Жанровая специфика и проблематика романов-притч Уильяма Голдінга 1950-1960-х годов* : дисс. ... канд. филол. наук. СПб., 2009. 178 с.
18. Кузнецова А. И. Пространственные мифологеми в творчестве У. Голдінга. Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата филологических наук. Москва, 2004. 20 с.
19. Одрокрення Йоана Богослова. Режим доступу: <https://bible-lessons.in.ua/bible/new/book27/gl01.html> Дата звернення: 04.05.2022.
20. Павличко С. Д. Вільям Голдінг і криза раціоналізму. Лабіринти мислення. Інтелектуальний роман сучасної Великобританії. Київ : Наукова думка, 1993. 103 с. С. 40 – 58.
21. Серова И.Г., Канев О.И. Роль аллегории в организации текста романа У. Голдінга «Повелитель мух». *XIX Царскосельские чтения: материалы междунар. науч. конф.* Под. ред. В.Н. Скворцова, Л.М. Кобрина. СПб., 2015. С. 342 – 345.
22. Товстенко О.О. Філософські притчі Вільяма Голдінга. Київ: «Київський університет», 1992. Текст лекції. Київ, 2001. 38с.
23. Чайка О.М. Діти XX ст. в екстремальних обставинах (за романом В. Голдінга «Володар мух»). *Актуальні проблеми слов'янської філології. Серія: Лінгвістика і літературознавство*: Міжвуз. зб. наук. ст. 2009. Вип. XXI. С. 406 -- 412.
24. Шаповал О. Роман В. Голдінга „Видима темрява”: особливості проблематики і поетики. *Питання літературознавства : Науковий збірник*. Чернівці, 2009. Вип. 78. С. 111 – 118.
25. Ярошовець С. І. «Ми ж не дикуни...» Роман Вільяма Голдінга «Володар мух» як літературна притча. *Зарубіжна література в навчальних закладах: щомісячний науково-методичний журнал*. 1'2000: «Етносфера». Київ, 2000. 65 с.

Serednytska A. Ya., Lukianchuk O. S. COMPARISON OF REAL AND ALLEGORICAL PLANES AS A GENRE FEATURE OF W. GOLDING'S PARABLE NOVEL "THE LORD OF FLIES"

The research is devoted to the study of the problem of genre characteristics and meaning of imagery in W. Golding's novel "The Lord of the Flies". The figurative system of the work has a deeply allegorical character, as a result of which most literary critics consider it a religious-philosophical novel-parable.

Since antiquity the literary device of allegory on which parables are built, was perceived as a way to penetrate the mystery, believing that a deep meaning is hidden beneath the usual appearance of the surrounding things. The external content of the novel is a sequence of events on the island, but its internal aspect, like a parable, contains a hidden comparison of the island and the entire world. In fact, the adventures of teenagers on the island recreate an allegorical picture of human relationships throughout history and the modern era of the author. The plot, characters, events, objects are elaborate allegories that allow the author to convey his worldview to the reader. To a large extent, the parable and allegory of the novel is religious in nature. Since the text deals with traditional issues of good and evil, the use of religious images is completely justified and understandable. The very name of the novel, the image of the beast (Lord of the Flies), the character of the novel Simon, the mountain, the fire, the shell, have a religious origin. Some of the images of the characters, in addition to Christian, have a socio-political meaning. In particular, Ralph, like Piggy, is associated with Christianity and democracy, the triumph of rationalism, and Jack – with paganism and dictatorship, individualism, total permissiveness, authoritarianism, fascism.

The plot vicissitudes of the work also become allegorical images. The confrontation between the two camps on the island is a social allegory of the struggle between democracy and dictatorship, humanism and atrocities, rationalism and dark instincts. Ralph's political defeat, the death of Piggy, is an allegorical recognition of the inability of common sense to resist the elements of darkness, which suddenly absorbs the thoughts of entire nations. The finale of the work, which describes the destruction of the island by fire, is associated with the biblical end of the world. Ralph's mourning of lost innocence is an allegorical appeal to the theme of the Fall of man and the lost paradise.

Key words: *parable novel, allegory, parable, anti-utopia, existential novel.*